

MORGENBADET

Utgave nr 7, årgang 19, Opplag: 15 Høst 2010

Løssalg kr 20,-Nord-Norge, subsidiert kr. 1,

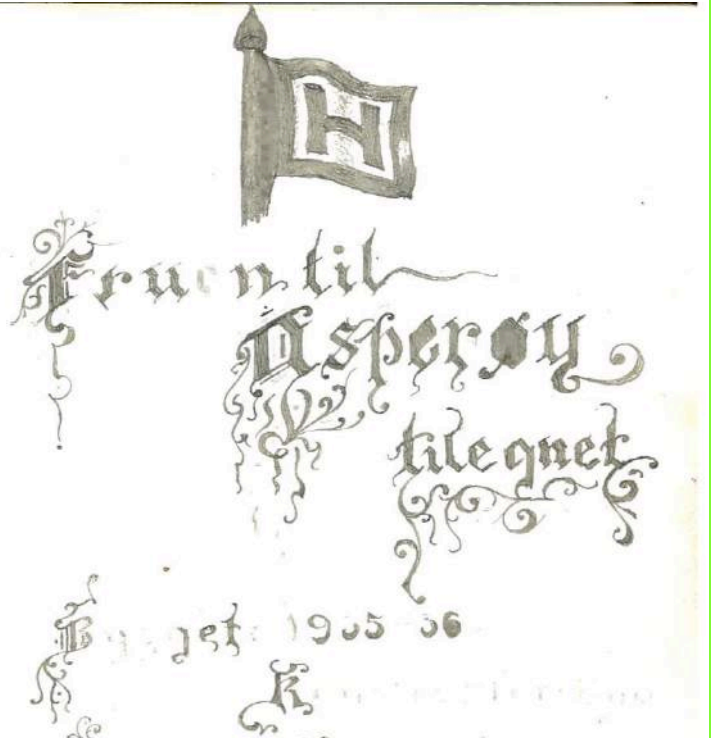
Redaksjonen gjør lederartikkelen kort:
God Lesing!

Sasha

Litt Asperøyhistorie

De neste 10 årene – Asperøyas 2. dekadé
Dere husker vel beskrivelsen av de første
10 årene av Asperøyas historie i familien, år
ene 1935 – 45, beskrevet i Morgenbadets
utgave nr. 5, årgang 10? Denne 1. dekadé,
som startet i sus og dus, ble siden preget
av en avsluttende 5-års epoke med krig og
reiseforbud.

Sommeren 1945, frigjøringstid, førte til en
hyggelig gjenåpning av stedet og familien
strømmet til, trofaste Malthes hadde holdt
ut i hele perioden, og stedet var i like nydelig stand som før. Kanskje kan en si at øya var
mer praktfull enn noen gang. Og den tallrike familie og venneskare, medregnet diverse
hushjelpere, inntok igjen plassene. Sjøkte ble satt på vannet, men det var bensinrasjonering,
så det ble nok litt problematisk. Bensin var ikke det eneste det var lite av. Maten i
etterkrigstiden var sparsommelig og lite godsaker å få kjøpt. For å skaffe familien et par
ekstra gourmetmiddager gikk en til innkjøp av fire hanekyllinger, som fikk navnene Hitler,
Himmler, Göring og Ribbentropp. De bodde i hønsehuset, som fremdeles var innrettet for den
slags skapninger med vagler, pinner til å sitte på og spesiell utgangstrapp. Det var min
oppgave å fore gjengen, det var spennende, men jeg hadde et stort problem med stakkars
Ribbentropp, som var hakkekyllingen! De andre plaget ham og prøvde å holde ham unna
matfatet, så jeg måtte lete ham opp for spesialbehandling ved hver foring, under de kratt
og busker han hadde gjemt seg, for ikke å bli plaget av de andre. Men alle fire endte sine
liv på slutten av sommeren, og jeg husker ikke annet enn at de smakte utmerket!

Bygging av nordre båthus ble nå påbegynt og sjøbua ominnredet, så aktivitetsnivået nådde igjen gamle høyder. Igjen kom gode venner på besøk: Familien Pauss – naboer fra Lyder Sagensgt. (nr. 17). Sigurd Pauss var direktør på Nylands Verksted. Og også familien Engwall, svensk kompanjong fra Stockholm, – de sendte oss "svenskepakker" under krigen.

Hushjelper kom og gikk i disse årene etter at trofaste gjennom mange år, Karoline Husan, forlot familien Henschien. Forlot oss gjorde også Tipp i 1951, for å gifte seg i hjembygda Surnadal med snille og flotte Grøs med stor og fin gård. Nye hushjelper var ikke lenger like trofaste, jeg kommer bare på to, frk Myhr og frk. Ludvigsen, som var med til øya.

Etter hvert som jeg ble større, var det også bekymring for at jeg som enebarn, skulle bli for ensom på øya. Man fant "venninner" til meg – Kathinka Rom fra Brekkestø, Else Heyerdahl fra Grunnesund og Kitt Falkenberg fra Skauerøya. Noen stor suksess ble disse vennskapene aldri, – det ble morsommere da jeg selv kunne velge hvem som skulle inviteres: Åse Speilberg Danielsen, Måff Hannevold, Wenche Wiborg, med flere. Ettersom dekadene nærmet seg slutten, begynte utviklingen å bli tristere: Maltthe var første gang ikke tilstede sommeren 1949, – et stort sjokk for meg! Han hadde giftet seg og bosatt seg i Kristiansand. Nye "vaktmestere" kom og gikk.

Den første av disse var Rolf Govertsen. Han hadde egen familie og var bosatt på Justøya, slik at han aldri bodde på Asperøya.

Synnøve Henschien ble syk og gradvis dårligere. Hun døde 13. mai 1953. I over ett år bodde en elskelig sykepleier, søster Margit, sammen med familien, også den siste sommeren på Asperøya. Harald Henschien levde enda i 3 ½ år, men tiltakslysten var ikke like stor som før. Riktignok tegnet han mye på en ny båt, en erstatning for den tyskerne hadde forsynt seg med under krigen, men det kom aldri så langt som at denne ble bygget. En gang han ble plutselig dårlig på Asperøya kom et sjøfly og landet i Døttesund for å frakte ham til sykehus. Stor oppstandelse blant naboer og Lillesandsbeboere!

Hyggelige familiemedlemmer besøkte ham mye de siste årene: Hans fetter Herman (tidligere banksjef i Folkebanken) kom flere sommere sammen med sin trofaste lille puddel. Også Gerhard og Ingri Meldahl-Nielsen var årlige gjester i denne tiden. Ingri var H's yngste søster, født i Ole Olsen-gården i Lillesand. Hun var bare fire år da familien dro fra byen og husket ikke stort derfra. Hennes mann, Gerhard, hadde vært hovedkasserer i Norges Bank og hans underskrift stod på pengesedlene en periode.

I løpet av disse siste årene hadde vi en gang et hyggelig selskap: Harald Henschien inviterte alle dem som han kunne finne av gamle klassekamerater fra folkeskolen i Lillesand, det året han gikk på skole der. Her kom "gammelkjendisene", som Hjalmar Knudsen (fra Knudsen-gården i Lillesand) og havnefogd Hammer. Selmer Lindeberg (første kaptein på seilskuta Sørlandet) skulle også ha vært der, men kunne ikke komme.

Slik gikk altså første kapittel av et fantastisk eventyr på øya vår ubønnhørlig mot slutten.

Men heldigvis fortsatte det med mange nye kapitler, – alle like enestående og fantastiske på hver sin måte.

Synnøve

"Hønsehuset" heter egentlig "Villaen"?

"Hønsehuset" heter egentlig "Villaen"?

"Hønsehuset" heter egentlig "Villaen"?

LAG: **TROLLSKOGEN**

Nå samles vi på Asperøy
På denne sommerdagen
Fra fjern og nær vi kommer her
Til denne store hagen
Hipp hurra for Asperøy
Vi skal ha det sabla gøy
Hipp hurra for denne dag
Som vi er her i lag

LAG **LISLEHAVNSHEIA**

Som naboer i Døttesund
Vi sier GRATULERE
Vi håper på en hygg'lig kveld
I festlig lag med dere
Mat og drikke blir det vel
Sol og sommer, kveld med smell
Hipp hurra for Asperøy
Og bestemor i sær

LAG **THE SOBER SAILORS**

Nå kan mamma ta seg fri
Fra jobb som arbeidsleder
Og nyter bordets gleder
Vi skal ikke male hus
Bare drikke voksenbrus
Hipp hurra for Asperøy
Her har vi det så gøy

LAG **KAISER**

Nå er vi samlet her
på Asperøya alle sammen
Og alle hjerter gleder seg
her er det fryd og gammen
Synnøve hun fyller år
Og vi spiser helstek får
Hipp hurra vertinna vår
Vi hilser med en skål

LAG **DØTTESUPER**

Det skulle være fest i kveld for
denne fine øya
Vi skulle leke dagen lang
og ha det riktig gøy, ja!
Hipp hurra, det er så gøy
At vi feirer Asperøy
Hipp hurra for Asperøy
Nå skal vi lage støy

Når mormor hun har bursdag, ja
da blir det fest i hagen.
Hun fyller oss med godteri til vi
får vondt i magen.
Døttesuper, vi er best
Og vi lager skikkelig fest
Hipp hurra for mormor vår
Som fyller år i år.

LAG **SOLSKINN**

Og dagen kom og folet dro i
Båter ut til øya
Vil være med å feire her
på flotte Asperøya
Små og store hygger seg
Natursti, mat for deg og meg
Hipp hurra for Asperøy
Nå skal vi ha det gøy
GRATULERER!

LAG **SOMMERDRØM**

I dykkerdrakt en bestemor
Hun vader over sundet
Du kommer hit i allslags vær
Med dine gode grunner
Rosebed og have stor
Passes må av bestemor
Hipp hurra for Synnøve
Når roser står i flor!

LAG **DEN HVIDE BENK**

På Asperøya setter
ingen foten hele sommer'n
Vi gleder oss til høsten
for da opp av jorda kommer'n
Å den er så gul og fin
Pirrer luktesansen din
Hele sundet rykker inn
med kniv og kurven sin

LAG **MINIGRIS**

Øya den er gammel og
der er det fullt av trær.
Nils han hakker og han
kakker mens vi spiser
tyttebær.
Brennmaneter overalt,
og vannet det er veldig
kaldt!
Hipp hurra for Asperøy,
Der har vi det veldig
gøy.

LAG **DØTTESUND INTERNATIONAL**

Asperøyas vertskap
inviterte de de kjenner
For festen blir jo aller
best blant masse gode
venner
For øya fyller år i år
Vi venter på ett
lammelår
Hipp hurra for Asperøy
Med moro og med gøy.

LAG **PRIMUS MAXIMUS**

Nabofolk de kom i flokk
for Asperøy å feire
På den store dagen ville
alle gjøre ablegøyer
Hipp hurra for øya vår,
den er 75 i år
Hei hurra for øya vår
som er så "ung" i år.

JEG BESTEMTE ETTER KRISEMØTE PÅ JAMAICA 7. JULI

Mutterschlachten

Oslo

gi SERIEMORDERER

norsk kultur

på øya

vold PÅ GRILLEN

ELER

Eller

DØDEN på dypt vann

THE SOBER SAILORS

The Sober Sailors

dagbok

Bensin helles over

hytt A

for

vi

setter fyr

på

den

som

hevn

for

dere

der

JORDBEREN

våre

eller

Fortell oss

Hvor de

er

SOLSKINN

vi skal ha mat nå

tellers blir det på bank

SYNNØVES

blodige bak

DØTTESUND INTERNATIONAL

Nå er det
STOPP

Rosenborg

DIN TAPER !

kriminelle betaler for pølse og
ompe og Gjør narr av Jönsson

ABÆK
haiene SIKTER SEG INN

ed kanonene og

SLAKTER

ALLE
T røndere
RIANNEHAVN

Alvorlig Terrorsiktet

(s1)

Jeg SKAL
FINNE
DEG

Ikke flere spørsmål. Kvaliteten var god. Alle kunne fortsette å se. ALL.

er **AKTIV I FJELLET**

Jeg har
han

Solgte nyrer og makt

han

som ikke er lønnsomt.

men

"Jeg følte meg etter hvert som en liten brikke i et stort system til tross for gode muligheter"

Arbeidstipene er i tillegg uttømmende og utvilsomt

er

Som fisken i garnet

og en

Høyrevridd agurk

Kutter av Hodet!

Jeg

kjøp ulovlig i Oslo for 20 milliarder kroner

MINIGRIS

Kreml kommer

grin

Til Justøya!

ligg unna de

gule

ellers

Ingen

100-ÅRS fest

BAMSE MOR

DEN HVIDE BÆNK

S

OS

ti

GI hunden din

Hvis

ikke

SLAKTER VI den

hilsen

«Slakteren fra Srebrenica»

og musket, mannen

LISLEHAVNSHEIA

Team Lislehavnsheia

LOV
TROLLSKOGEN

lov

Nyt **T** på nytt

eller ^s

Kommer

Vikinger ^N **E** **P** **A**

DESPERAT JAKT

e **T**ter

JENTEN **E**

TROLLSKOGEN

Vi vil ha

PENGER

CHAMPAGNE OG JENTER

Finn en løsning!

50 **4000**

3000

før det er for sent

LENDAG 24. JUL 2010

eller

Vil du virkelig

Være

på vei

til

Djevelsk inferno

i Helvetes

forgård

PRIMUS MAXIMUS

Asperøy fylte 75 år!

NYE LEKER PÅ ASPER
I 2010: BULDRING OG
SLAKKLINE....!

Gratulerer Nora , Eivind og Caroline
med båtførerprøven!!
Nå har ALLE over 13 år
på øya bestått prøven!

Gratulerer med start i første
klasse Eirik!

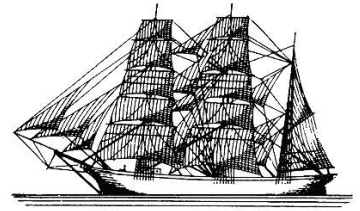
Og gratulerer med starten på et klosterliv hos nonnene i Burma, Nora!

Barken "WALLE"

En liten julehistorie fra virkeligheten om bark "Walle" på 544 net reg. Tonn¹⁾ fra Hansen Hansen og H.E. Hansen-Tangens rederi på Åkerøya. Rederiet ble stiftet i Grønningstangen på Åkerøya i 1870 av Hans Hansen. Hansen var født på Åkerøya 16.mai 1827.

- De kom fra Havre, og skulle hjem for å kobre²⁾. De var i ballast. Under kysten fikk de snøtykke og storm fra syd-øst. Om kvelden hadde de sett glimt av Oksøy fyr og fått en slags peiling³⁾. Ved 8 glass om kvelden⁴⁾ la de henne utover babords halser⁵⁾ to vakter ut og én vakt til land, var den gamle regel for å være sikker på ikke å seile på land under slike forhold. Klokka 4 om morgenen vendte de til land, og regnet med at når de hadde stått to vakter ut, kunne de uten risiko stå en vakt inn. Klokka 8 begynte det å lysne av dag, og da håpet de å få se noe og få kjenning eller los. Klokka 6 – 7 på dagvakten roper utkikken: "Brott og brann forut!" Og snart ser de alle at det brekker himmelhøyt flere steder. Øyeblikkelig legger de roret opp – skuta faller av, og de styrer inn med brekninger rundt seg. De kommer lenger inn og får smulere vann. De ser snødekte holmer fare forbi. Skuta gjør en voldsom fart, men ingenting hender. Den farer av sted med roret i borde for å komme seg rundt og ut igjen. Den passerer gjennom et smalt sunn. "Hvorledes vi kom gjennom dette er og blir en gåte for meg" sa skipperen. "Vi så land på begge sider kloss ved siden, men vi for igjennom, kom inn på en romsligere havn liksom, hvorfra det igjen førte et sunn ut til sjøs. Hun luffet til, og så hendte det. "Walle" la seg pent og pyntelig på en flat holme med hele le-siden og ble stående. Hun krenget over og mannskapet kunne, når de fikk gitt opp seilene og gjort dem fast, sette en stige i land fra le-rekke og gå i land på holmen. De visste ikke ennå hvor de var. Det snødde fremdeles tett. Utpå formiddagen lettet det, og da så de til sin store forundring at de lå på Kalvøyhavn⁶⁾, og de så rederens hus på Åkerøya en snau fjerding østenfor. "Se." sa skipperen, "der har vi rederens hus; vi er hjemme." Det ble liv på brygga den søndags formiddagen. Vi så riggen av skuta over holmene. Det ble kapproing for å komme om bord. Gamlerederen Hans Hansen var selv en av de første på plassen. Han tok kommandoen. Så var det å føre ut varpanker og redskap, og ved hjelp av mange villige never hadde vi om ettermiddagen skuta flott og til ankers på Kalvøy havn. "Walle" hadde ikke fått nevneverdig skade, Jo, det kan hende mye til sjøs. -

Historien er hentet fra minneskriftet om Hans Hansen og H.E. Hansen-Tangens rederi som kom ut i 1947. Minneskriftet er skrevet av G. Selmer Lindeberg og ble utgitt i 250 eksemplarer hvorav Cecilies tante Louise fikk tak i no. 165. Her er flere morsomme historier fra sjølivet rundt om på verdenshavene og på Åkerøya som kan komme i senere utgaver av Morgenbadet. For eksempel den om skipperen som ble reder fordi han greide å heve en skute som gikk under p.g.a. en sta reder som ikke ville høre på sin skipper under en kjølhaling av skuta.

- 1) Net.reg. tonn er egentlig et volum. Nemlig det volumet som båten kan ta av last.
Et net.reg. tonn = 2,83m³.
- 2) Få ishud av kobber under vannlinjen
- 3) Peiling = siktlinjer fra skuta mot to landemerker som lar seg streke opp i kartet. Skuta er da der linjene krysser hverandre. Ha'ru peiling?
- 4) Et glass = 1/2 time. Firetimers-vaktene er delt inn i halvtimer (glass) fra kl. 24-4- 8-12-16 og 20. 8 glass om kvelden er da sannsynligvis kl. 20.00. Dvs. 8 glass etter kl. 16
- 5) Vinden inn fra babord
- 6) Kalvøy havn ligger litt vestenfor Åkerøya. En fredlig bukt der ikke mange legger seg om sommeren.

Bjarne Berggrav, Åkerøya

Bark Walle ble bygget i St. Johns, Canada, 1872, reparert i 1888 og ble 38 år. Bygget i tre.
Endeligt: Opphugget Trægde ved Mandal i 1910. Thorvald Tufte ved Rige Opphuggingskompanie.
Thorvald August Sverre Messel (bildet), Hans Olsen, Martinus Severin Pedersen og Jørgen Andreas Sørensen var noen av de som tjestegjorde på Walle.

Asperøya med Eirik og Magnus

Vi møter brødrene Irgens-Jensen pent farvet av en værgod sommer – er dere fornøyd med sommeren, mine herrer?

Ja!

Og hva er sommerens beste minner?

Eirik: Helene var her, vi fisket krabber i Rånna, jeg kjørte sjekta og biler i Dyreparken og giraffen i Dyreparken.

Magnus: Jeg badet [les: vasset] i Rånna, kjørte tømmerrenna og giraffen.

Og nådde De noen av sesongens mål?

Magnus: Jeg tisset på potte og kaptein Sabeltann fikk smokken.

Fortell mer om kaptein Sabeltann.

Han hadde skattkammeret oppe i et tårn. Vi gikk opp mange trapper. Inne i rommet var det rustninger, skatter og tre kister med smokker. De var helt full. Man kunne ikke lukke igjen lokket. Jeg la ned smokken min og gikk ut.

Og det var det hele?

Nei, nedenfor var det butikker og Mamma og Pappa kjøpte kaptein Sabeltann-drakt!

Nei, det var da et heldig sammentreff at det skulle være en butikk med Sabeltann-effekter akkurat der....

Magnus: Jeg har flere smokker hjemme, men dem må jeg sende til kaptein Sabeltann nå [ja, han sa faktisk det, uoppfordret!]

Og De hr. Eirik?

Jeg tok salto på trampolinen.

Finky Futt-Jensen, freelance-reporter

